

Maa- ja metsätalousvaliokunta

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN ASiantuntijalausunto ASIAAN KAA 4/2020 vp

Kansalaisaloitteessa esitetään valmisteltavaksi lakia, joka loisi puitteet suden kannanhoidollisen metsästyksen aloittamiseksi.

Maa- ja metsätalousministeriö toteaa, että voimassa olevassa metsästyslaissa (615/1993) sekä sen nojalla annetuissa metsästysasetuksessa (666/1993) sekä poikkeuslupa-asetuksessa (452/2013) on jo luotu puitteet ns. kannanhoidolliselle metsästykselle myös suden osalta. Uutta lakia ei tarvitse säätää.

Termiä *kannanhoidollinen metsästys* metsästyslaki ei sinänsä tunnista, vaan kyse on lain 41a §:n 3 momentissa säädetystä poikkeuksesta lain 37 §:ssä säädetystä suden ympärivuotisesta rauhoituksesta. Kyseisellä lainkohdalla on pantu täytäntöön EU:n luontodirektiivin 16 artiklan ja erityisesti sen 1 kohdan e-alakohdan mukainen säätely. Maa- ja metsätalousministeriö muistuttaakin, että susi on EU:n luontodirektiivin (Neuvoston direktiivi 92/43/ETY) nojalla tiukasti suojeltu laji, jonka yksilöiden tappaminen on kansallisella lainsäädännöllä kiellettävä. Direktiivi mahdollistaa tiukasta suojelusta poikkeamisen 16 artiklan nojalla.

Euroopan Unionin tuomioistuin on vahvistanut useissa ratkaisuisaan tulkinnan, jonka mukaan luonnonsuojelua koskevat direktiivit (luontodirektiivi ja lintudirektiivi) tulee säätää osaksi kansallista lainsäädäntöä mahdollisimman sanatarkasti. Euroopan Unionin komission vuonna 1996 käynnistämän valvontamenettelyn johdosta maa- ja metsätalousministeriö muutti kansallista lainsäädäntöä siten, että kummankin direktiivin suojelusta poikkeamista koskevat artikkelit ovat yhteneväiset direktiivien sääntelyn kanssa. Ensin muutokset tehtiin metsästysasetukseen ja vuonna 2011 sääntely nostettiin lain tasolle (metsästyslain 41, 41a sekä 41b §). Euroopan Unionin tuomioistuin on lisäksi linjannut useissa ratkaisuisaan periaatteen, jonka mukaan luonnonsuojeludirektiivien poikkeusartikloja on tulkittava supistavasti.

Maa- ja metsätalousministeriö mahdollisti suden ns. kannanhoidollisen metsästyksen vuosina 2015 ja 2016. Luonnonsuojelujärjestö valitti Suomen riistakeskuksen poikkeusluvista hallinto-oikeuteen ja sittemmin korkeimpaan hallinto-oikeuteen. KHO pyysi asiasta ennakkoratkaisua Euroopan Unionin tuomioistuimelta. Ratkaisussaan C-674/17) tuomioistuin asetti useita tiukkoja reunaehtoja luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan e-alakohdan soveltamiselle, mutta ei todennut etteikö ko. kohtaa voisi käyttää myös suden metsästyksen sallimiseen.

Maa- ja metsätalousministeriö on asettanut ohjausryhmän ja valmisteluryhmän valmistelevaan suden ns. kannanhoidollisen metsästyksen sallimista. Mahdollinen metsästys sallitaan metsästyslain 41a §:n 3 momentin nojalla. Työryhmät ottavat valmistelussaan huomioon luontodirektiivin 16 artiklan velvoitteet sekä Euroopan Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön.

Maa- ja metsätalousministeriö toteaa lopuksi, että Suomessa on jo voimassa laki joka mahdollistaa suden ns. kannanhoidollisen metsästyksen ja että sen mukaisesti ministeriössä valmistellaan metsästyksen sallimista. Mitään uutta lakia ei siis tarvita.

Kansalaisaloitteessa on lisäksi esitetty, että susikannan arvioinnista tulisi säätää erillinen laki ja että uhkaa tai vaaraa aiheuttaviin susiin tulisi puuttua nykyistä tehokkaammin.

Maa- ja metsätalousministeriö toteaa ensinnäkin, että Suomessa ei tarvita erillistä lainsäädäntöä luotettavan susikanta-arvion tuottamiseen. Laki ja asetus luonnonvarakeskuksesta luovat riittävän lainsäädännöllisen pohjan riistalajien kanta-arvioiden tuottamiseen. Yksittäistä lajia koskeva erillinen laki Luonnonvarakeskuksen

yhdestä tehtävästä olisi vastoin yleisesti hyväksyttyä tavoitetta turhan sääntelyn ja byrokratian purkamisesta sekä loisi kankeutta uusimpien menetelmien hyödyntämiseen. Maa- ja metsätalousministeriö voi Luonnonvarakeskuksen tulosohtauksessa vuosittain täsmentää laitoksen tehtäviä. Luonnonvarakeskus on erittäin ansiokkaasti kehittänyt susikannan arviointia viime vuosien aikana ja tuottanut vuosittain riittävän tarkan arvion Suomen susikannasta päätöksenteon pohjaksi.

Toiseksi maa- ja metsätalousministeriö toteaa, että uhkaa, huolta tai vaaraa aiheuttavan suden osalta kansalaisaloite koskee olemassa olevan sääntelyn toimeenpanoa. Suomen susikannan hoitosuunnitelmassa on esitetty neliasteikkoinen määritelmä huolta, uhkaa tai vaaraa aiheuttavan suden määrittelemiseen. Lisäksi on esitetty pääsääntö poliisin ja riistahallinnon rooleista eri tapauksissa. Ministeriö katsoo, että poliisin ja Suomen riistakeskuksen välinen roolijako on jo nykyisellään selkeä ja johdonmukainen sekä toimintatavat on jalkautettu koko maahan.